

รายงานการประชุม  
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ  
ครั้งที่ 6/2543  
วันจันทร์ที่ 26 มิถุนายน 2543 เวลา 13.00 น.  
ณ ห้องประชุม สปน. 1 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

- |                                                     |               |
|-----------------------------------------------------|---------------|
| 1. คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์                          | ประธานกรรมการ |
| รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี                      |               |
| 2. นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ                         | กรรมการ       |
| ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี                               |               |
| 3. พลตรีพีระเดช ทรัพย์ทองคำ                         | กรรมการ       |
| ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายแผนการ ประจํารองปลัดกระทรวงกลาโหม |               |
| แทนปลัดกระทรวงกลาโหม                                |               |
| 4. นายปรีชา เกตุสำเภา                               | กรรมการ       |
| เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8                  |               |
| แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์                        |               |
| 5. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น                             | กรรมการ       |
| รองปลัดกระทรวงมหาดไทย                               |               |
| แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย                               |               |
| 6. นางพองศรี ยุทธสารประสิทธิ์                       | กรรมการ       |
| รองปลัดกระทรวงพาณิชย์                               |               |
| แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์                               |               |
| 7. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศักดิ์                       | กรรมการ       |
| เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา                          |               |

8. นายชูพงศ์ เสวตจินดา กรรมการ  
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน  
แทนเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
9. นางสาววิมา โปธิสมบัติ กรรมการ  
ผู้ช่วยเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ  
แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
10. นางอุมาสีว์ สอาดเยี่ยม กรรมการ  
ผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร  
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
11. นายสนิท ชมชาญ กรรมการ  
นักการข่าว 9  
แทนผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
12. นางอรรพรรณ ชยางกูร กรรมการ  
ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบ  
แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
13. ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อูวรรณโณ กรรมการ  
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
14. นายเชิรชัย ณ นคร กรรมการ  
อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
15. นายมารค ตามไท กรรมการ  
อาจารย์ประจำคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
16. นางบัญญัติ ทศนียะเวช กรรมการ  
สภาการหนังสือพิมพ์
17. นายชูชัย ศุภวงศ์ กรรมการ  
นักวิชาการสาธารณสุข 10 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
18. นายเรือง สุขสวัสดิ์ กรรมการ  
กรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน
19. นายภิรมย์ สิมะเสถียร เลขานุการ  
รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
20. นายชั่งทอง โอภาสศิริวิทย์ ผู้ช่วยเลขานุการ  
ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

21. นางวนิดา สักการโกศล ผู้ช่วยเลขานุการ  
หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

### ผู้ไม่มาประชุม

- |                                         |           |
|-----------------------------------------|-----------|
| 1. ปลัดกระทรวงการคลัง                   | ติตราชการ |
| 2. ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ             | ติตราชการ |
| 3. รองศาสตราจารย์กาญจนา แก้วเทพ         | ติตราชการ |
| 4. รองศาสตราจารย์ครรชิต มาลัยวงศ์       | ติตราชการ |
| 5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติศักดิ์ ปรกิติ | ติตราชการ |

### ผู้เข้าร่วมประชุม

- |                                    |                               |
|------------------------------------|-------------------------------|
| 1. นาวาอากาศเอกภักดีพงศ์ อุบลรัตน์ | สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม     |
| 2. นายจักรพล พิมพ์าน               | สำนักข่าวกรองแห่งชาติ         |
| 3. นายอนุโรจน์ จันทรวงศ์           | สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร ฯ    |
| 4. พันเอกสืบศักดิ์ สุนทรเทศ        | สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม     |
| 5. นายสมโภชน์ สังขพงษ์             | สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์    |
| 6. นางสาวศรีสมบัติ วานิจจะกุล      | สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง    |
| 7. นายสมมิตร ศิลป์ประเสริฐ         | สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย    |
| 8. นท.นเรศ อีโรท                   | สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม     |
| 9. นางกอบแก้ว อินจนา               | คณะทำงานรัฐมนตรี              |
| 10. นายอนุสิทธิ์ คุณากร            | สภาความมั่นคงแห่งชาติ         |
| 11. ร้อยเอกนิติน ออรุ่งโรจน์       | สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม     |
| 12. พ.ต.ท.วรวิทย์ วิเชียรสรณ์      | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| 13. นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์     | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |
| 14. นายธงชัย มสาทรณะ               | สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี |

### เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

## ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

## ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 5/2543

ประธานขอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 5/2543 เมื่อวันจันทร์ที่ 8 พฤษภาคม 2543 ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้แจ้งเวียนให้กรรมการทุกท่านตรวจแก้ไขล่วงหน้าแล้ว

### มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 5/2543 โดยได้แก้ไขดังนี้

1. แก้ไขข้อความในหน้าที่ 8 บรรทัดที่ 22 และในหน้าที่ 9 บรรทัดที่ 2 จากข้อความเดิมที่ว่า “พระราชกฤษฎีกาการแบ่ง” เป็นข้อความใหม่ว่า “กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง”
2. ให้ตัดข้อความในหน้าที่ 16 บรรทัดที่ 8 ข้อความเดิมที่ว่า “ในประเด็นนี้” ออก
3. ให้นำข้อความในหน้าที่ 16 บรรทัดที่ 8 ตั้งแต่ข้อความเดิมที่ว่า “เลขานุการมีความเห็นแย้งว่า...ฯลฯ...” ขึ้นย่อหน้าใหม่ และให้ตัดข้อความคำว่า “แย้ง” ออก

## ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

### 3.1 การติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540

ประธาน ฯ ขอให้ที่ประชุมพิจารณาและให้ความเห็นประกอบการพิจารณาในเรื่องการติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยได้กล่าวสรุปว่าตามที่ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เสนอแนวทางการกำหนดวิธีติดตามและประเมินผลการติดตามตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารให้คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติโดยให้มีการรายงานผลการปฏิบัติตามดังกล่าว ในเดือนเมษายนและเดือนตุลาคมของทุกปีนั้น ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐจำนวนมากยังไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยเฉพาะหน่วยงาน

ส่วนกลางและหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องให้ที่ประชุมพิจารณาหาแนวทางดำเนินการที่มีประสิทธิภาพพร้อมทั้งได้ให้ฝ่ายเลขานุการชี้แจงรายละเอียด

ฝ่ายเลขานุการ ได้สรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ที่ประชุมทราบดังนี้

1. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2542 เห็นชอบแนวทางการกำหนดวิธีติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ใน 3 ประเด็น คือ

1.1) ให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี (เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2541 และหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร 1311/ว 5288 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2541) โดยขอความร่วมมือให้กระทรวง ทบวง กรม รายงานผลการติดตามให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบปีละ 2 ครั้ง ภายในเดือนเมษายน และตุลาคม โดยใช้แบบรายงานที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด เป็นกรอบในการติดตามและประเมินผล

1.2) ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานหลักในการเร่งรัดและติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของหน่วยงานของรัฐ โดยให้กำหนดเป็นประเด็นการตรวจราชการในแผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

1.3) ให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง เป็นผู้รับผิดชอบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

ต่อมาคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ขอความร่วมมือให้กระทรวง ทบวง กรมและจังหวัด รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2542 โดยให้รายงานมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการภายในวันที่ 15 มกราคม 2543

2. ข้อเท็จจริงปรากฏว่า การรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2542 มีข้อขัดข้องหลายประการ ได้แก่

### การรายงานของราชการส่วนกลาง

2.1) การรายงานครั้งแรกมีความล่าช้า โดยกำหนดให้รายงานภายในวันที่ 15 มกราคม 2543 แต่เมื่อครบกำหนด ปรากฏว่ามีการรายงานมาเพียง 2 หน่วยงานเท่านั้น ต้องมีหนังสือทวงถาม

2.2) การรายงานในครั้งที่ 2 ปรากฏว่า มีการให้ความร่วมมือในการตอบกลับแบบรายงาน สำหรับราชการส่วนกลาง ถึงวันที่ 28 เมษายน 2543 มีการรายงานเพียงร้อยละ 51.28 (สำหรับราชการส่วนภูมิภาคมีการรายงานครบทุกจังหวัด)

2.3) การรายงานของราชการส่วนท้องถิ่น (ณ วันที่ 15 มิถุนายน 2543) ซึ่งจังหวัดได้เป็นผู้รวบรวมส่งแบบรายงานมาเป็นจำนวน 21 จังหวัด และที่รายงานมาบางจังหวัดยังไม่ครบจำนวนของหน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ทั้งหมดในแต่ละจังหวัด

3. การรายงานผลการปฏิบัติสำหรับเดือนเมษายน 2543 ตามมติคณะรัฐมนตรีสรุปเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2543 มี ดังนี้

- ราชการส่วนกลาง มีการรายงานจำนวน 11 หน่วยงาน คือ
  - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน 8 หน่วยงาน
  - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม จำนวน 2 หน่วยงาน
  - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานฯ จำนวน 1 หน่วยงาน
- ราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีการรวบรวมโดยจังหวัดต่าง ๆ และส่งแบบรายงานมามีรวม 4 จังหวัด คือ จังหวัดแพร่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดภูเก็ต

ดังนั้น การรายงานผลการปฏิบัติสำหรับเดือนเมษายน 2543 จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าจะดำเนินการติดตามและประเมินผลหน่วยงานของรัฐให้ครอบคลุมอย่างน้อยเพียงใด

4. ฝ่ายเลขานุการมีข้อพิจารณาว่า ขณะนี้ หากให้มีการติดตามประเมินผลหน่วยงานทั้งหมด ในราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งสิ้นประมาณ 8,722 หน่วยเช่นเดิมต่อไป จะประสบปัญหาเช่นเดียวกับการรายงานครั้งแรก เนื่องจาก ปรากฏว่ามีหน่วยงานที่เป็นราชการส่วนท้องถิ่นอยู่จำนวนมาก จึงมีความเห็นว่าการติดตามประเมินผลของราชการส่วนท้องถิ่นควรชะลอการติดตามออกไปอีกระยะเวลาหนึ่ง ในขณะเดียวกันให้ฝ่ายเลขานุการประสานกับผู้ตรวจราชการกรมการปกครองเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของท้องถิ่น

เพื่อให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองช่วยเร่งรัดให้ความรู้ในส่วนที่ยังเป็นปัญหา จากนั้นจึงเร่งติดตามประเมินผลเต็มรูปแบบต่อไป

#### 5. ฝ่ายเลขานุการจึงมีข้อเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาดังนี้

5.1 ให้ชะลอการติดตามประเมินผลของราชการส่วนท้องถิ่นออกไปอีกระยะเวลาหนึ่ง

5.2 ให้มีการติดตามประเมินผล ราชการส่วนกลาง (กระทรวง ทบวง กรม) 179

หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ 56 หน่วยงาน หน่วยราชการอิสระ 14 หน่วยงาน ราชการส่วนภูมิภาค (เฉพาะจังหวัด) 75 จังหวัด ทั้งนี้ตั้งแต่เดือนเมษายน 2543 เป็นต้นไป

ที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า

- ในประเด็นที่เกี่ยวกับการชะลอการติดตามของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เห็นว่า ไม่สมควรให้มีการชะลอเพราะขณะนี้ปัญหาในทางปฏิบัติระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่เป็นปัญหาการปฏิบัติงานระดับท้องถิ่น เนื่องจากมีการเพิ่มบทบาทของท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งกฎหมายข้อมูลข่าวสารเป็นกลไกสำคัญที่สามารถช่วยบรรเทาปัญหาได้อย่างดี
- ในประเด็นการติดตามประเมินผล ราชการส่วนกลาง (กระทรวง ทบวง กรม) 179 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ 56 หน่วยงาน หน่วยราชการอิสระ 14 หน่วยงาน ราชการส่วนภูมิภาคนั้น ที่ประชุมมีความเห็นตรงกันว่าควรให้ความสำคัญเน้นหนัก โดยการเพิ่มบทบาทให้ปลัดกระทรวงแต่ละกระทรวงรับผิดชอบเร่งรัดให้มีการติดตามและรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานในสังกัด
- ควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงร่วมกันเป็นกรณีพิเศษแก่ผู้แทนหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรับทราบนโยบาย แนวทางปฏิบัติ และวิธีกำกับติดตามผลการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี
- เร่งรัดให้มีการเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อเป็นการกระตุ้นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 แก่ราชการส่วนท้องถิ่นโดยการประสานความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น

ประธานสรุปว่าควรให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบเร่งรัดติดตามการปฏิบัติงาน ด้านข้อมูลข่าวสารของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัด ทั้งนี้เริ่มให้ถือปฏิบัติในรอบรายงานตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2543 เป็นต้นไป และควรให้มีการประชุมร่วมกันในระหว่างผู้รับผิดชอบแต่ละกระทรวง แล้วให้แต่ละกระทรวงไปประชุมกรมต่าง ๆ ในสังกัดเพื่อการขยายผลต่อไป

### มติที่ประชุม

1. ไม่ชะลอการปฏิบัติในการติดตามผลการปฏิบัติของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ให้มี กระบวนการกระตุ้นโดยการเร่งรัดการประสานงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมการปกครอง ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้แก่หน่วยงานส่วนท้องถิ่น
2. ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการดำเนินการจัดทำรายงานสรุป ผลการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรค ใน งวดเดือนเมษายน 2543 เพื่อให้ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการรายงานเสนอคณะรัฐมนตรี พร้อมทั้งเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบในการ ติดตามผลการปฏิบัติของหน่วยงานในสังกัด และรวบรวมรายงานส่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร เพื่อดำเนินการต่อไป

### 3.2 การขออนุมัติจ้างที่ปรึกษาจัดทำความเห็นและรายงานทางวิชาการของ สขร.

ในปีงบประมาณ 2543 จำนวน 2 โครงการ

ประธาน ฯ ขอให้ที่ประชุมพิจารณาและให้ความเห็นประกอบการพิจารณาในเรื่องการ ขออนุมัติจ้างที่ปรึกษาจัดทำความเห็นและรายงานทางวิชาการของ สขร. ในปีงบประมาณ 2543 จำนวน 2 โครงการ โดยให้ฝ่ายเลขานุการสรุปรายละเอียดต่อที่ประชุม

เลขานุการ ได้สรุปสาระสำคัญดังนี้

3.2.1. สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.) ได้รับอนุมัติงบประมาณประจำปี พ.ศ.2543 หมวดรายจ่ายอื่นรายการค่าใช้จ่ายในการจัดจ้างที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิศึกษา จัดทำความเห็นทางวิชาการ และจัดทำรายงาน พัฒนาทางวิชาการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่าง ๆ

และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน 3,000,000.- บาท และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบในหลักการให้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการในวงเงิน 3,000,000 บาท ดังนี้

(1) งานศึกษาวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(2) งานศึกษาเพื่อจัดทำคู่มือเจ้าหน้าที่ สขร. และเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ

(3) งานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรการเผยแพร่ความรู้กฎหมายข้อมูลข่าวสาร

(4) งานการจัดการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3.2.2 ต่อมา คณะอนุกรรมการส่งเสริม ศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุมครั้งที่ 3/2542 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2542 ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบการใช้จ่ายเงินหมวดการจ้างที่ปรึกษา ตามที่ สขร. เสนอ และสขร. ได้จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติดำเนินการจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการศึกษาและจัดทำความเห็นทางวิชาการรวม 5 โครงการ ประกอบด้วย

(1) จ้างที่ปรึกษาจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 วงเงิน 50,000 บาท

(2) จ้างที่ปรึกษาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสื่อมวลชนและ NGOs วงเงิน 1,200,000 บาท

(3) จ้างที่ปรึกษาศึกษาองค์ความรู้ รวม 4 โครงการ วงเงิน 1,200,000 บาท

(4) จ้างที่ปรึกษาจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ปี 2543 วงเงิน 200,000 บาท

(5) จ้างที่ปรึกษาศึกษาวิจัยผลการดำเนินการในเรื่องร้องเรียน/อุทธรณ์ และการจัดทำรายงานเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียน/อุทธรณ์ วงเงิน 273,680 บาท

### 3.2.3 ความคืบหน้าการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษา

(1) การจ้างที่ปรึกษาตามข้อ 3.2.2 (1) ที่ปรึกษาได้ทำรายงานเสร็จแล้ว โดย สขร. ได้นำผลการศึกษาเบื้องต้นนำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุมครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2543 แล้ว

(2) สำหรับการจ้างที่ปรึกษาตามข้อ 3.2.2 (2) และข้อ 3.2.3 (3) อยู่ระหว่างดำเนินการจัดหาที่ปรึกษา สำหรับโครงการตามข้อ 3.2.2 (4) และข้อ 3.2.2 (5) อยู่ในขั้นตอนที่ สขร. ได้เสนอ ร.ป.นร. เพื่อขออนุมัติดำเนินการจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำความเห็นทางวิชาการ 2 เรื่อง ดังกล่าว ซึ่ง รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายภิรมย์ สิมะเสถียร) ให้ความเห็นว่า ควรระงับการดำเนินการศึกษา วิจัยสองเรื่องดังกล่าวไว้ก่อน โดยมีเหตุผลว่าการดำเนินการเรื่องทำนองเดียวกันเพิ่งดำเนินการแล้วเสร็จ และสขร. ยังไม่ได้ดำเนินการตามที่มิข้อเสนอแนะไว้ หากดำเนินการในทำนองนี้อีก ก็จะได้ข้อเสนอ ในลักษณะเดิม ซึ่งจะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ และเป็นช่วงเวลาใกล้สิ้นปีงบประมาณ การหาที่ ปรึกษามีข้อจำกัดเพราะผู้เชี่ยวชาญจริงๆ มีจำกัด และหลายท่านมีภารกิจมากมายหลายด้าน ประกอบ กับฐานะงบประมาณของ สป.น. อยู่ในลักษณะตึงตัว เนื่องจากมีงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมและ งบประมาณบางอย่างไม่ได้เตรียมตั้งไว้ก่อน ซึ่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความเห็นว่า ควรนำเรื่องนี้ เสนอ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อพิจารณา

#### 3.2.4 ผอ.สขร. ผู้ช่วยเลขานุการ ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังนี้

(1) การจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงานประเมินผลที่จะจ้างให้มีการดำเนินการเป็น การเป็นการจัดทำรายงานการประเมินผลซึ่งจะมีการรวบรวมตามมติคณะรัฐมนตรีในเดือนเมษายน 2543 และเดือนตุลาคม 2543 รวมทั้งการจัดทำรายงานสำหรับสรุปผลงานในรอบปี พ.ศ. 2543

(2) การจ้างที่ปรึกษาเพื่อวิจัยผลการดำเนินงานในเรื่องร้องเรียนอุทธรณ์และการ จัดทำรายงานเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ได้แบ่งงานเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่เป็นการวิจัยเพื่อให้ทราบลักษณะหรือตัวแปรต่าง ๆ และความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบ การกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินการในอนาคต และส่วนที่สองจะเป็นการจัดทำรายงาน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการดำเนินการเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ โดยเรื่องร้องเรียนจะดำเนินการ ในขั้นตอนสรุปเรื่องแจ้งหน่วยงานและผู้ร้องและเรื่องอุทธรณ์จะดำเนินการในขั้นตอนสรุปเรื่องเพื่อส่ง คณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์

(3) เกี่ยวกับงบประมาณค่าเบี้ยประชุมขณะนี้ได้มีการกันเงินไว้แล้วในหมวดค่าตอบแทนฯ

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการศึกษาวิจัยในส่วนของภารกิจที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงานการประเมินผลเห็นว่าไม่ควรมีการจ้างดำเนินการเนื่องจากได้มีการพิจารณาเรื่องกรอบการรายงานแล้วตามวาระที่ 3.1 ซึ่งเห็นว่า สขร. สามารถดำเนินการเองได้ สำหรับการจ้างที่ปรึกษาเพื่อวิจัยผลการดำเนินงานในเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ฯ เห็นว่ายังมีความไม่ชัดเจนทั้งในเนื้อหา และแนวทางการจ้างให้ศึกษาวิจัย อีกทั้งรูปแบบและกระบวนการมีลักษณะเป็นการจ้างบุคคลภายนอกทำงานให้หน่วยงานของรัฐ

ประธานสรุปว่าควรจะได้มีการพิจารณาในประเด็นของกรอบหลักเกณฑ์ ในการจ้างศึกษาวิจัย และประเด็นการใช้บุคลากรภายนอกเข้ามาช่วยทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระงาน เรงัดงานค้างของ สขร. ให้หมดสิ้นในปี 2543 รวมถึงงบประมาณที่ต้องใช้จ่ายจึง ได้เสนอให้ตั้งคณะทำงานประกอบด้วย ผู้แทน สำนักงาน ก.พ. ผู้แทนสำนักงบประมาณ นายธีรชัย ณ นคร นายจาตุร อภิชาติบุตร และ ผอ.สขร. เพื่อกำหนดและวางกรอบเบื้องต้น และนำเสนอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

### มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของประธาน

### 3.3 ร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ....

ประธาน ฯ ขอให้ที่ประชุมพิจารณาและให้ความเห็นประกอบการพิจารณาในเรื่องร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. .... โดยให้ประธานคณะกรรมการตราพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง หรือระเบียบ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 สรุปรายละเอียดต่อที่ประชุม

ประธานคณะกรรมการฯ ได้นำเรียนผลการดำเนินการดังนี้

1) คณะกรรมการฯ ได้ประชุมเพื่อพิจารณาในเรื่องนี้เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2543 และได้รายงานสรุปผลการพิจารณาให้ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อพิจารณา โดยมีข้อสรุปดังนี้

1.1) คณะอนุกรรมการตราพระราชกฤษฎีกา ฯ มีความเห็นว่า ข้อสังเกตของ พันเอก (พิเศษ) เดชนัน จรูญเรืองฤทธิ์ มิใช่ข้อสังเกตที่เกี่ยวกับเนื้อหาของร่างระเบียบว่าด้วยการรักษา ความลับของทางราชการ พ.ศ. .... จึงไม่มีประเด็นให้ต้องพิจารณา

1.2) คณะอนุกรรมการตราพระราชกฤษฎีกา ฯ มีความเห็นว่า ข้อสังเกตของ ผศ.กิตติศักดิ์ ปรกติ สรุปได้ 4 ประเด็น คือ

1.2.1) ข้อสังเกตเกี่ยวกับนิยามคำว่า “ประโยชน์ของรัฐ” คณะอนุกรรมการ ฯ มีความเห็นว่า ควรใช้คำว่า “ประโยชน์ของรัฐ” ดังเดิม เนื่องจากสามารถให้ความหมายได้ครอบคลุม ตรงเป้าหมายได้ดียิ่งแล้ว กล่าวคือ คณะอนุกรรมการ ฯ พิจารณาเห็นว่า “ความมั่นคงของรัฐ” มีสอง ความหมาย ความหมายแรกเป็นความหมายอย่างแคบหมายถึงความมั่นคงภายนอกและความมั่นคงภายใน ของรัฐ เช่น การป้องกันประเทศ เป็นต้น ส่วนความหมายที่สองเป็นความหมายอย่างกว้างซึ่งหมายถึง ความมั่นคงภายนอกของรัฐ ความมั่นคงภายในของรัฐ การทหาร เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ และ ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งความหมายอย่างกว้างเป็นที่เข้าใจกันดีในสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ถ้าจะตีความหมายตามมาตรา 58 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในความหมายอย่างแคบแล้ว บทบัญญัติดังกล่าวจะไม่เกิดประโยชน์ตามหลักการที่ควรจะเป็น และโดยแท้จริงในความหมาย อย่างกว้างนั้นก็จะครอบคลุมถึงความปลอดภัยของประชาชนและส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครอง ของบุคคลอื่นด้วย เพราะการที่รัฐให้ความคุ้มครองกับประชาชนก็เพื่อให้ประชาชนให้ความร่วมมือกับ รัฐนั่นเอง เมื่อมีปัญหาการตีความได้สองความหมายดังกล่าว ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ฯ จึงใช้ คำว่า “ประโยชน์ของรัฐ” แทนซึ่งให้ความหมายครอบคลุมตรงเป้าหมายมากกว่า

1.2.2) ข้อสังเกตที่ว่าควรกำหนดเกณฑ์จำกัดอำนาจกำหนดชั้นความลับไว้ใน บททั่วไปของร่างระเบียบ ฯ นั้น คณะอนุกรรมการ ฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ในประเด็นนี้ ผศ.กิตติศักดิ์ ปรกติ ได้ยกเป็นประเด็นอภิปรายในที่ประชุม คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ แล้ว โดยที่ประชุมไม่เห็นด้วยกับข้อสังเกตที่ยกขึ้นดังกล่าว เนื่องจากข้อสังเกตที่ว่าควรกำหนดเกณฑ์ จำกัดอำนาจกำหนดชั้นความลับไว้ในบททั่วไปของร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ฯ นั้น คณะอนุกรรมการ ฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะกำหนดเป็นความลับนั้น โดยหลักการแล้วจะต้องมีการชั่งน้ำหนักเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชั่ง น้ำหนักระหว่างสิทธิเสรีภาพของบุคคลกับประโยชน์ที่ปกปิดว่า กรณีใดมีความสำคัญยิ่งกว่ากัน ถ้าหาก ข้อมูลข่าวสารที่จะปกปิดนั้นมีเนื้อหาที่ต้องให้ความสำคัญกับประโยชน์สาธารณะมากกว่า หน่วยงานก็

จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น การกำหนดเกณฑ์จำกัดอำนาจกำหนดชั้นความลับไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เป็นการขังประโยชน์แต่เพียงด้านเดียวไม่มีการขังน้ำหนักกับประโยชน์ในด้านอื่นด้วย ซึ่งมีใช้วิธีการที่ถูกต้องและจะทำให้เกิดอุปสรรคแก่การปฏิบัติงานได้

1.2.3) ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแสดงชั้นความลับในข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นงานบันทึก แถบบันทึกฯ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 23 (3) ของร่างระเบียบฯ นั้น คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่าเพื่อจะทำให้เกิดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นจึงได้แก้ไขร่างระเบียบฯ ข้อ 22 (3) เสียใหม่ ดังนี้

“ข้อ 22 การแสดงชั้นความลับให้ปฏิบัติดังนี้

ฯลฯ

(3) ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นงานบันทึก แถบบันทึก फिल्मบันทึก ภาพทุกประเภท หรือสิ่งที่สามารถแสดงผลหรือสื่อความหมายโดยกรรมวิธีใด ๆ ให้แสดงชั้นความลับไว้ที่ต้นและปลายม้วนฟิล์มหรือต้นและปลายของข้อมูลข่าวสารหรือบนวัสดุหรือบนภาชนะที่บรรจุ ถ้าไม่สามารถแสดงชั้นความลับไว้ในที่ดังกล่าวได้ ให้เก็บในกล่องหรือหีบห่อซึ่งมีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับนั้น”

1.2.4) ข้อสังเกตในประเด็นอื่น ๆ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขร่างระเบียบฯ ใด ๆ อีก (รายละเอียดปรากฏตาม หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/1752 ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2543)

### มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบตามที่ประธานอนุกรรมการตราพระราชกฤษฎีกาฯเสนอและให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อเสนอร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. .... ให้ คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

## ระเบียบวาระที่ 4

### 4.1 รายงานผลการตรวจเยี่ยมผู้บริหารงานข้อมูลข่าวสารประจำกระทรวงมหาดไทย

ฝ่ายเลขานุการรายงานว่า ในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ 3/2543 เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2543 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบโครงการตรวจเยี่ยมผู้บริหารประจำกระทรวง ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 และได้ดำเนินการตรวจเยี่ยมผู้บริหารงานข้อมูลข่าวสารประจำกระทรวง ครั้งที่ 1 ณ กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2543 และครั้งที่ 2 ณ กรมโยธาธิการกระทรวงมหาดไทยในวันที่ 16 มิถุนายน 2543 ซึ่งในการตรวจเยี่ยม ครั้งที่สองนี้ นายไพโรจน์ พรหมสาส์น รองปลัดกระทรวงมหาดไทย และคณะผู้บริหารของกระทรวงมหาดไทยได้บรรยายสรุปผลการดำเนินงานตาม พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ ของกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

### 1 งานที่ดำเนินการแล้ว

หน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงมหาดไทยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่สำคัญได้แก่

1.1 กำหนดเป็นนโยบายสำคัญของทุกหน่วยงาน และได้กำหนดเป็นนโยบายเน้นหนักของกระทรวงมหาดไทยในด้านการปฏิรูปการปกครองอย่างต่อเนื่อง โดยการเร่งรัดปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้บังเกิดผลอย่างจริงจัง สามารถให้บริการด้วยข้อมูลข่าวสารได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 จัดให้มีโครงการประชุม สัมมนาและฝึกอบรม โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

1.3 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการเฉพาะ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงาน ดังนี้

1) คณะกรรมการประสานการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ในระดับกระทรวง โดยมี รองปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ และมีผู้แทนส่วนราชการระดับกรม และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดร่วมเป็นกรรมการ

2) คณะกรรมการหรือคณะทำงานประสานการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ระดับกรม รัฐวิสาหกิจ และจังหวัด โดยมี รองอธิบดี รองผู้ว่าการหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และรองผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นประธาน

3) คณะวิทยากรเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของกระทรวงมหาดไทย

1.4 ส่งข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7(1) (2) (3) และ (4) รวมทั้งการแจ้งการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

1.5 การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนตรวจดู (ตามมาตรา 9) โดยเฉพาะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารบน Web Site ของแต่ละหน่วยงานในสังกัด ทั้งนี้ โดยเชื่อมโยงด้านข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ขณะนี้มีข้อมูลข่าวสารที่สำคัญซึ่งสามารถตรวจดูได้ทาง Web Site เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ข้อมูลเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร การลงทะเบียนเพื่อตรวจสอบประวัติของเจ้าของข้อมูล การตรวจสอบจำนวนประชากรระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ของกรมการปกครอง ข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดราคาและรายชื่อผู้ไม่มีสิทธิเสนอราคารับจ้างของกรมโยธาธิการ ข้อมูลการติดต่อเกี่ยวกับทะเบียนที่ดิน การประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ของกรมที่ดิน ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการแก่ผู้ใช้ไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง และข้อมูลของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย เป็นต้น

1.6 มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย และผู้ตรวจราชการกรม ถือเป็นนโยบายสำคัญในการเร่งรัดและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ตลอดจนช่วยเหลือแนะนำและเร่งรัดการปฏิบัติขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วย

1.7 จัดทำคู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้หน่วยงานในส่วนกลางและจังหวัดใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

## 2. งานที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

2.1 การจัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 23 (3) ไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา โดยมีเป้าหมายว่าทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยจะต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน 2543

2.2 การดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารประวัติศาสตร์ (ตามมาตรา 26) โดยจำแนกข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือข้อมูลข่าวสารที่พ้นอายุการเก็บ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีอายุการเก็บเกิน 75 ปี และข้อมูลข่าวสารทั่วไปที่มีอายุการเก็บเกิน 20 ปี ส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร โดยปฏิบัติตามแนวทางการที่กำหนดในระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

### 3. กระทรวงมหาดไทยได้สรุปปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะดังนี้

#### 3.1 ปัญหาและอุปสรรค

1) หน่วยงานของรัฐในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ยังเข้าใจไม่ชัดเจนในขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะในเรื่องโครงสร้างของหน่วยงานของรัฐตามความหมาย มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จึงทำให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ เป็นไปอย่างล่าช้าไม่ครบถ้วน

2) ปัญหาเกี่ยวกับความแตกต่างในการตีความลักษณะของข้อมูลตามมาตราต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล จึงทำให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติมีความสับสนและปฏิบัติไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3) เนื่องจากหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งเน้นการเปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น แต่ในขณะเดียวกันระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517 ยังไม่มีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับแนวทางแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงเป็นจุดเชื่อมต่อที่ไม่สนิท เป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารราชการ โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ดุลพินิจเปิดหรือไม่เปิดเผยข้อมูล

#### 3.2 ข้อเสนอแนะของกระทรวงมหาดไทย

1) สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ควรจัดทำรายละเอียดโครงสร้างของหน่วยงานของรัฐตามความหมายมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนครบถ้วนและถูกต้อง พร้อมทั้งแจ้งทุกหน่วยงานของรัฐได้ทราบ เพื่อเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนต่อพระราชบัญญัตินี้

2) ระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการซึ่งออกตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 สขร. ควรพิจารณาข้อมูลข่าวสารที่เป็นเรื่องสำคัญหรืออยู่ในความสนใจของประชาชนว่าเรื่องใดควรเปิดเผยหรือไม่ควรเปิดเผย หรือควรเปิดเผยในขั้นตอนใดบ้าง เพื่อช่วยต่อการตัดสินใจของหน่วยงานของรัฐในการเปิดเผยหรือไม่

เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน รวมทั้งควรแจ้งเวียนรายงานผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ และการตอบข้อหารือต่างๆ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่

3) สขร. ควรเร่งรัดจัดหลักสูตรอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติประจำศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ เพื่อรับทราบแนวทางปฏิบัติในการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารของราชการ การจัดทำกรณี ตลอดจนการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

4) ในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ถึงสิทธิของประชาชนในการรับรู้ รับทราบ ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ควรเน้นย้ำถึงข้อจำกัดหรือขอบเขตในการใช้สิทธิดังกล่าวด้วยเพื่อประชาชนจะได้ทราบและใช้สิทธิของตนอย่างถูกต้องและอยู่ในขอบเขต เพื่อลดกระแสความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

### มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ และมอบหมายให้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ นำปัญหาและข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทยมาพิจารณาดำเนินการต่อไป

## **4.2 รายงานการวิจัยโครงการสำรวจผลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ฉบับสมบูรณ์**

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมทราบโดยสรุปว่า รายงานการวิจัยโครงการสำรวจผลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐฉบับสมบูรณ์ นี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอต่อที่ประชุมครั้งที่แล้ว (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการพิจารณาการประชุมครั้งที่ 6/2543) โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการศึกษาวิจัยจาก CIDA จำนวน 30,000 บาท ซึ่งได้จ้างให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทำการศึกษา และประธานได้เรียนไว้ในการประชุมครั้งที่แล้วว่า เพื่อให้คณะกรรมการทุกท่านได้มีเวลาศึกษา และตั้งข้อสังเกตหรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จึงขอให้นำเสนอที่ประชุมพิจารณาอีกครั้ง โดยฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอรายงานวิจัย โครงการศึกษาจัดทำรายงานการประมวลผลข้อมูลการประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ให้ที่ประชุมทราบด้วย

## มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ โดยไม่มีข้อสังเกตและความเห็นเพิ่มเติมแต่ประการใด

## ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

### 5.1 การรับโอนและบรรจุแต่งตั้งให้นายจาตุร อภิชาติบุตร เป็นผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้สำนักนายกรัฐมนตรีรับโอน นายจาตุร อภิชาติบุตร จากกระทรวงมหาดไทย และบรรจุแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเดิมนายจาตุร อภิชาติบุตร เป็นผู้แทนของกระทรวงมหาดไทย ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และได้ร่วมทำงานและช่วยเหลืองานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นอย่างดี จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณาให้นายจาตุรฯ ได้ช่วยงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป และขอความเห็นชอบจากที่ประชุมว่า ในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้ฝ่ายเลขานุการเชิญนายจาตุรฯ เข้าร่วมประชุมทุกครั้งด้วย

## มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ และเห็นชอบตามที่ประธานเสนอ

### 5.2 เรื่องการสร้างเสริมความสามารถของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และการกำหนดกรอบหลักเกณฑ์การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการคัดเลือกหรือหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้เป็นระบบ และเป็นกระบวนการที่โปร่งใสเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน โดยได้เสนอความเห็นที่ว่าสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่ออกกฎหมายนี้มาใช้บังคับในปี ค.ศ. 1970 (30 ปีมาแล้ว) และในยุโรป มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งโยงเกี่ยวพันกันกับเรื่องข้อมูลของราชการตั้งแต่ปีค.ศ. 1980 (20 ปีมาแล้ว) ในประเทศไทยถือว่ากฎหมายข้อมูลข่าวสารเป็นกฎหมายใหม่ จึงเห็นสมควรที่จะให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่เฉพาะ สขร. หรือหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และกระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการ

วินิจัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารว่า จะต้องใช้หลักเกณฑ์อะไรและอย่างไรในการชั่งน้ำหนัก เนื่องจากแต่ละสังคมมีกฎเกณฑ์ที่ไม่เหมือนกัน ทั้งทางเทคนิคและวิธีการทำงาน กฎหมายฉบับนี้สร้างภาระงานให้กับส่วนราชการ โดยต้องมีการเตรียมเอกสาร เตรียมสถานที่ เตรียมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จากรายงานของต่างประเทศที่ใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสาร เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่าภาระงานที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวคือราคาของความโปร่งใสที่คนทั้งสังคมและรัฐต้องจ่าย จึงมีข้อเสนอต่อที่ประชุมว่าถึงเวลาที่จะได้มีการจัดทำกระบวนการเสริมสร้างความสามารถ Capacity building ให้เป็นระบบและกระบวนการที่สมบูรณ์ในทุกระดับเพื่อการใช้กฎหมายนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ขณะนี้แนวทางเดิมที่ใช้วิธีปิดหมดโดยไม่เปิดอะไรเลย สังคมก็รับกันไม่ได้ ขณะเดียวกัน แนวทางที่เปิดหมดเปิดแม้กระทั่งเรื่องที่เปิดแล้วกระทบประโยชน์ของรัฐ ก็อาจก่อปัญหาทางสังคมได้เช่นกัน ประเด็นจึงมีว่า ทำอย่างไรให้เกิดความเหมาะสม ในกระบวนการหรือปัจจัยที่จะนำมาพิจารณาในการคัดเลือกคนเข้ามาเป็น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือเสนอคณะรัฐมนตรีให้แต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารก็ดี น่าจะมีการผ่านกระบวนการเสริมสร้างความสามารถ Capacity building เสียก่อน เนื่องจากการเปิดเผยมีได้หลายรูปแบบข้อมูลอะไรก็ตามที่คณะกรรมการวินิจัยฯ วินิจฉัยเปิดได้ทั้งนั้น โดยข้อกฎหมายให้เปิดได้แม้กระทั่งข้อมูลข่าวสารนั้นอยู่ในบังคับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการจึงเห็นว่ากระบวนการเสริมสร้างความสามารถ Capacity building และการวางกรอบหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือผู้เป็นที่ปรึกษา สขร. รวมถึงเจ้าหน้าที่ สขร. จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอของ ศ. บวรศักดิ์ ฯ แล้ว มีความเห็นสรุปว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญและต้องมีการจัดทำรายละเอียดให้ชัดเจนเป็นระบบ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาในโอกาสต่อไป

ประธานได้สรุปความเห็นว่ ที่ประชุมมีความเห็นพ้องกันว่า เรื่องนี้มีความสำคัญ และจำเป็น สมควรให้มีการศึกษาเรื่องนี้ในรายละเอียดเพิ่มเติม ประธานจึงได้มอบหมายให้กรรมการข้อมูลข่าวสารประกอบด้วย ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ นายมารค ตามไท นายเรียวชัย ณ นคร และฝ่ายเลขานุการ เป็นคณะทำงานจัดทำรายละเอียดเสนอ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป

### 5.3 เรื่องการแต่งตั้งกรรมการวินิจัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์ และสาธารณสุขเพิ่มเติม

ประธาน ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบในการเสนอต่อคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งให้ ศาสตราจารย์นายแพทย์วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ และรองศาสตราจารย์บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมหาชน เป็นกรรมการ วินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และสาธารณสุขเพิ่มขึ้นอีก 2 ท่าน ตามที่ศาสตราจารย์ จรัส สุวรรณเวลา ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์ เสนอ

### มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้เสนอขอแต่งตั้งศาสตราจารย์นายแพทย์วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ และรองศาสตราจารย์บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ เป็นกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขา การแพทย์และสาธารณสุขเพิ่มเติม

### **5.4 กำหนดการตรวจเยี่ยมผู้บริหารงานข้อมูลข่าวสารประจำกระทรวงตามพระราช- บัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ครั้งที่ 3**

ฝ่ายเลขานุการแจ้งให้คณะกรรมการฯทราบว่า กำหนดการของโครงการตรวจเยี่ยม กระทรวงต่างๆ ครั้งที่ 3 กำหนดให้มีขึ้น ณ กระทรวงการคลัง ในวันที่ 20 หรือ 21 กรกฎาคม 2543 โดยฝ่ายเลขานุการจะประสานกับกระทรวงการคลังเพื่อกำหนดวันเวลาที่แน่นอนและจะได้แจ้งให้ คณะกรรมการฯ ทราบต่อไป

### มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ประธานได้กำหนดให้มีการประชุมครั้งต่อไปในวันจันทร์ที่ 10 กรกฎาคม 2543 เวลา 13.00 น.

เลิกประชุม เวลา 16.30 น.

\*\*\*\*\*

นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์      ผู้จัดรายงานการประชุม

นางวนิดา สักการโกศล      ผู้ตรวจรายงานการประชุม